

1944, september 29. [Londýn.] — Smernice hlavného veliteľa gen. S. Ingra na urýchlenie opevňovacích prác, zaslané rádiotelegraficky veliteľovi 1. čs. armády gen. J. Golianovi v Banskej Bystrici.

V

Gama:

Z Vašich situačných hlásení a ze zpráv o nepříteľi lze soudit, že nepřítel vyvinuje už delší dobu hlavní úsilí na západě a nelze vylučovat, že jeho tlak zde ještě zesílí. Nesnadná situace německých vojsk, která jsou na karpatských přechodech v obtížném postavení v důsledku stálého náporu sovětských armád, mohou být pro německé velení jedním z důvodů, aby se pokusilo o rozhodný úder proti Vaší skupině.

Je proto třeba, aby byly urychleny opevňovací práce na linii, která Vám byla určena jako zadní hranice odporu, a aby všechny volné síly byly připraveny k zásahu ve směru nejhroženějším. Linie V. Fatra, až k údolí Hronu, včetně masivu Lavrín, musí být udržena za každou cenu až do příchodu posil resp. spojení s vojsky Rudé armády, jejíž proniknutí na východní Slovensko bude znamenat definitivní změnu situace.

Už z povahy a podstaty obranného boje vyplývají občasně krize ve vedení bitvy. Ve Vaší situaci jde o získání času, a to nepřilíš dlouhého.

Ingr.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

1944, september 30. Banská Bystrica. — Poverenie vystavené Slovenskou národnou radou pre členov delegácie, vyslanej na rokovanie s predstaviteľmi čs. dočasného štátneho zriadenia v Londýne.

Predmet: Poverenie delegácie
SNR do Londýna.

Tajné.

POVERENIE

Slovenská národná rada týmto poveruje Jána Ursínyho a Laca Novomeského, podpredsedov SNR, aby československý odboj v Londýne, menovite prezidenta republiky, československú vládu a Štátnu radu informovali o domácom odboji, vysvetlili tento, ujasnili a prejednali vzájomné vzťahy domáceho a zahraničného odboja.¹

¹ K záveru o nutnosti vyslať delegáciu k prezidentovi Benešovi a čs. vláde prišlo predsedníctvo SNR pri prerokúvaní depeše vlády z 24. 9. 1944. Už 28. septembra oznámila SNR do Londýna, že posielala 2 civilné osoby a jednu vojenskú. (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. „Vít“). Iný záznam tej istej depeše je datovaný 29. 9. 1944.) O deň neskôr oznámila SNR mená delegátov; ako vojenský činiteľ sa uvádzal pplk. M. Ferjenčík. Do Londýna odletel spolu s delegátmi SNR Novomeským a Ursínym pplk. M. Vesel, a to 7. 10. 1944, na americkom lietadle, ktoré priviezlo do B. Bystrice pplk. Souhradu z čs. MNO v Londýne. Lietadlo s delegáciou sa zdržalo v Bari (Taliansko) a do Londýna priletelo 12. 10. 1944 (podľa záznamu depeše z 12. 10., SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. „Vít“).

604 Prosíme všetky orgány zahraničného odboja, aby menovaných všemožne podporovali a jednali s nimi ako so splnomocnencami Slovenskej národnej rady.

Za Slovenskú národnú radu:
Dr. V. Šrobár v. r.
K. Šmidke v. r.

AÚD KSČ Praha. F. 38, a. j. 66/100. Odpis. Sirojopis, originál.

376

1944, september 30. [Banská Bystrica.] — Zpráva velitele 1. čs. armády gen. J. Goliana o kritickom zhoršení situácie na západnom obrannom úseku s požiadavkami na dodávku zbraní, zaslaná rádiatelegraficky hlavnému veliteľovi gen. S. Ingrovi v Londýne.

VI—0930290/44.

Němci soustřeďují se v prostoru Žarnovica—Handlová k rozhodnému útoku na Sv. Kříž—Kremnicu a v dalším potom na Zvolen a Banskou Bystricu. Proti nim soustředil jsem 6 praporů pěchoty a 8 děl. baterií a asi 2500 partyzánů. Tím jsou vyčerpané všechny zálohy a postradatelné síly z ostatních front. Jih je celkem odkrytý. Naděje na trvalý úspěch pro nedostatek sil není. 2. brigáda přijde pozdě. Na postavení nových jednotek chybí zbraně a výstroj (uniformy a obuv).

Nutně potřebujeme:

500—1000 pušek,
2000 automatických pistolí,
500 leh. kulometů,
200 těž. kulometů,
100 protitankových pušek,
200 minometů.

Gen. Golian.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/1. Záznam dešifrované došlejší depeše. Strojopisný priepis.

377

1944, september 30. [Berlín.] — Ďalekopis úradovne šéfa sväzov pre boj s bandami vyšším vedúcim SS a polície a veliteľom bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby v Prahe, Wroclavi, Krakove a vo Viedni s dennou situačnou zprávou o partizánskom hnutí na Slovensku.

Vec: Situácia bánd na Slovensku.

Tajné

Z hlásení WH sa dozvedáme: Podľa agentúrnych údajov spolupracujú skupiny bánd juhových. od Medzilaboriec s Červenou armádou. Bandy v priestore západne